

2. Савченко В. Обґрунтування напрямів розвитку інфраструктури інноваційної політики в державі і регіонах // Формування ринкових відносин в Україні. — 2008. — №7. — С. 82—86.

3. Трохимченко М. Інвестиції в системі регіональної політики збалансованого соціально-економічного розвитку // Формування ринкових відносин в Україні. — 2008. — №12. — С. 85—92.

Сакір-Молочко Н. В.,

аспірант,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Успішний розвиток зв'язків регіонів України з регіонами-партнерами за кордоном зміцнює стабільність у державі, сприяє здійсненню успішної зовнішньої політики.

Мета державної політики у сфері регіонального співробітництва полягає у створенні сприятливих умов для ефективної й взаємовигідної співпраці суб'єктів та учасників співробітництва, посилення економічного й суспільного прогресу регіонів України, рівня життя їх населення.

Одним з видів регіонального співробітництва є транскордонне співробітництво.

Особливе значення для розвитку транскордонного співробітництва України та країн ЄС має Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво, яка закріпила поняття транскордонного співробітництва, територіальних общин або властей як суб'єктів такого співробітництва, юридичні форми прикордонної співпраці, окреслила загальні принципи транскордонної співпраці, а також протоколи до неї. Додатковий протокол до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво містить норми щодо правового статусу органу транскордонного співробітництва, визначеного відповідною угодою між територіальними общинами або органами влади держав. Протокол №2 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво закріпив правові засади між територіального співробітництва різних держав.

Європейська рамкова конвенція про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями від 21 травня 1980 р. у ст. 2 визначає, що «транскордонне співробітництво означає будь-які спільні дії, спрямовані на посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними общинами або властями, які знаходяться під юрисдикцією двох або кількох Договірних Сторін, та на укладання з цією метою будь-яких необхідних угод або досягнення домовленостей. Транскордонне співробітництво здійснюється в межах компетенції територіальних общин або властей, визначеної внутрішнім законодавством».

Закон України «Про транскордонне співробітництво» від 24 червня 2004 р. № 1861-IV у ст. 1 визначає транскордонне співробітництво як «спільні дії, спрямовані на встановлення і поглиблення економічних, соціальних, науково-технічних, екологічних, культурних та інших відносин між територіальними громадами, їх представницькими органами, місцевими органами виконавчої влади України та територіальними громадами, відповідними органами влади інших держав у межах компетенції, визначеної їх національним законодавством».

Задля здійснення транскордонного співробітництва у межах відповідних прикордонних регіонів створюються євро регіони. Єврорегіон — це форма транскордонного співробітництва між територіальними громадами або місцевими органами влади прикордонних регіонів двох або більше держав, що мають спільний кордон, спрямоване на координацію взаємних зусиль і здійснення ними узгоджених заходів у різних сферах життєдіяльності відповідно до національних законодавств і норм міжнародного права для розв'язання спільних проблем і в інтересах людей, що населяють його територію по обидва боки державного кордону.

Функціонування єврорегіонів як форми транскордонного співробітництва має ряд особливостей.

По-перше, правові аспекти функціонування єврорегіонів Створення єврорегіону не призводить до виникнення нового адміністративно-територіального утворення зі статусом юридичної особи; правове регулювання на території кожного з членів євро регіону здійснюється відповідно до чинного законодавства держави, до якої він належить; керівні органи євро регіону виконують координаційні функції і не мають владних повноважень, а також не можуть підміняти органи влади, що діють на території кожного з його членів.

По-друге, політичний аспект. Єврорегіони не діють проти інтересів національної політики держави; євро регіон не є наддержавним утворенням; у своїй діяльності єврорегіони не підміню-

ють зовнішньополітичної функції держав, адміністративно-територіальні одиниці яких є членами єврорегіонів.

По-третє, історичні особливості. В переважній більшості випадків єврорегіони охоплюють території, що мають спільне історичне минуле і навіть входили до складу однієї держави.

По-четверте, особливості, пов'язані з національним складом прикордонних територій різних держав, які входять до складу єврорегіону. Як правило, це багатонаціональні території або регіони, де проживають представники кількох етнічних груп. У багатьох випадках на територіях суміжних прикордонних регіонів живуть представники досить чисельної національної меншини, яка репрезентує національну більшість країни, розташованої по іншій бік кордону.

По-шосте, важливою особливістю територій у складі будь-якого єврорегіону є наявність спільних проблем транскордонного характеру. Для їх розв'язання необхідне поєднання зусиль територіальних громад або органів влади по обидва боки кордону.

По-сьоме, необхідною умовою ефективного функціонування єврорегіонів є наявність чітко визначених спільних інтересів їх членів. Універсальною сферою спільних інтересів для партнерів є визначення спільної стратегії просторового розвитку.

У Європі становлення та активний розвиток транскордонної співпраці почався ще у кінці 60-х рр. ХХ ст. У цей період почали укладатись дуже багато угод регіонального характеру про утворення прикордонних єврорегіонів. Їх зміст був спрямований на розв'язання конкретних проблем територіальних громад та органів влади цих територій по обидва боки кордону. Аналіз досвіду діяльності єврорегіонів Західної та Центрально-Східної Європи дозволив виділити декілька аспектів, на які слід звернути увагу Україні.

Організаційний аспект. При утворенні єврорегіонів в Європі ініціатива щодо їх створення виходила знизу, від органів місцевого самоврядування. Це добровільні об'єднання, створені для вирішення спільних проблем. Саме ініціатива знизу дозволяє створити систему транскордонного партнерства та реалізації спільних проектів.

Території єврорегіонів набагато менші, ніж ті, учасником яких є українські області, їх органи управління невеликі, мобільні і не забюрократизовані. В структурі єврорегіонів обов'язково присутня робоча група з менеджменту проектів, яка відповідає за підготовку та експертизу проектів і здійснює їх моніторинг.

Інституційний аспект. Єврорегіони успішно діють за умови наявності та розбудови мережі транскордонних інституцій як ос-

новних, так і допоміжних, що забезпечують співробітництво в різних сферах — економіці, науці, культурі, освіті.

Фінансовий аспект. Визначальне значення для розбудови транскордонного співробітництва в Європі має цільове фінансування проектів і підтримка з боку відповідних програм ЄС.

Темпи розвитку транскордонного співробітництва, які наразі спостерігаються в Україні, свідчать про відставання нашої держави у цій сфері. Такий стан вимагає здійснення відповідної загальнодержавної політики, вдосконалення правової бази, а також належне докладання зусиль зацікавлених сторін на державному, регіональному та місцевих рівнях. Вагомими проблемами, які гальмують розвиток регіонів, є різниця в рівні розвитку державучасниць, у темпі й обсягах адміністративних трансформацій, різний рівень інфраструктури, відмінності у митному і податковому законодавстві, брак банків, готових провадити розрахунки і надавати кредити транскордонним господарчим підприємствам.

Незважаючи на порівняно низьку ефективність функціонування євро регіонів, що спричинена численними проблемами, транскордонне співробітництво в рамках євро регіонів залишається актуальним, особливо з огляду на те, що Україна бере активну участь у процесах європейської інтеграції. Крім того, євро регіони є засобом вирівнювання економічних потенціалів держав та культурного збагачення.

Сальникова Н. И.,

к.е.н, доцент,

Крымский экономический институт

ГВУЗ «Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана»

ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ ИННОВАЦИЙ В НОВУЮ ТЕХНИКУ

Проблемы соотношения затрат и результат любой деятельности всегда актуальны. Тем более они актуальны сейчас, когда страна активно наращивает инвестиции, в том числе в промышленность, в новую технику.